

Yttrande
2017-03-09

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2016:69: En inkluderande kulturskola på egen grund

Gruppen: Kalmar läns musik- & kulturskolechefer,

Sammanfattning

1. Gruppen anser att formuleringen i utredningens förslag till nationella mål (6:2), första punkten är begränsande och för generaliserande. Gruppen föreslår att utredningen stryker orden ”i första hand i grupp”.
2. Gruppen anser med bestämdhet att andra punkten i utredningens förslag till nationella mål ska strykas.
 - *En kommunal kulturskola ska:*

~~bedrivas på barns och ungas fria tid~~
3. Gruppen önskar en konkretisering av andra punkten i förslaget till utformning av en ny infrastruktur.

”Bidrag för regional samordning

Utredningen föreslår att staten bör avsätta bidrag för regional samordning för att förbättra samverkan mellan kommuner och landsting, liksom kommuner emellan (avsnitt 6.7). Kulturskolornas utveckling kan främjas genom att ta till vara de gemensamma resurserna bättre.”

Konkret vill vi att det ska innebära en regional tillsättning av en samordnande tjänst i förhållande till regionens storlek och att den resursen är friställd från våra administrativa och pedagogiska åtaganden på kommunal nivå men är väl insatt i vår verksamhet. Den resursen skulle t ex kunna underlätta vår samrekrytering, planering och samarbete för att erbjuda lärare attraktiva tjänster.

Exkluderande perspektiv gällande tillgänglighet för barn och unga som vill delta i kulturskolans verksamhet i glesbygd.

I glesbygdskommuner finns det i huvudsak tre faktorer som påverkar barns tillgänglighet till kulturskolans verksamhet.

1. **Den ekonomiska aspekten** – Har alla barn råd att ta del av Kulturskolans ämne? Kulturrådet har instiftat ett statsbidrag för att barn i fattigdom ska kunna ta del av kulturskolans undervisning. En del kulturskolor är helt gratis. Det är ett inkluderande förhållningssätt.
2. **Geografiskt perspektiv.**

Förutsättningarna för barn att ta sig till och från kulturskolans lokaler och verksamhet ser olika ut i delar av landet och även i den enskilda kommunen. Kulturskolan har undervisning eftermiddag och kväll i centralorterna men också ambulering lärare som pendlar mellan grundskolorna i glesbygden för att undervisa skolbarn på och i anslutning till skoltiden. Det är den lösning vi har kommit fram till vara bäst fungerande efter cirka 30 års verksamhet. På det sättet når vi alla barn i skolåldern och äldre barn på den *fria tiden*. Då har barn och unga bättre likvärdiga förutsättningar att ta del av kulturskolans undervisning, har likvärdiga förutsättningar att kunna växa i identitet och självkänsla med hjälp av kulturella uttryck.

3. Grundskolan som naturlig samlingsplats.

Barn och unga i glesbygd kan ha mycket stora avstånd att färdas till skolan. I glesbygden bedriver kulturskolan sin verksamhet i grundskolans lokaler. Då kulturskolan finns synlig i grundskolan når vi de elever som kanske annars inte kommer i kontakt med musik, dans, teater m.m. Barn från olika socioekonomisk bakgrund måste få samma chans att upptäcka kulturskolan för att skapa ett jämställt inkluderande kulturliv. Genom att förlägga kulturskolans verksamhet till den *fria tiden* exkluderar vi elever som har små eller ingen möjlighet att ta sig till kulturskolans undervisning på kvällstid. Det är önskvärt att även de barnen utan möjlighet till skjuts från föräldrar eller god man kan delta. Det finns en överhängande risk att vi endast når de barn och unga vars föräldrar själva är kulturellt intresserade eller de barn vars vårdnadshavare har bättre förutsättningar att aktivt söka upp kulturskolans verksamhet. Konsekvensen kan bli att befintliga eleverna slutar och potentiell ny elevgrupp för rekrytering reduceras. Vi får en snedrekrytering i verksamheten.

Kulturskolan behåller sitt egenvärde och genom att samverka i grundskolans lokaler på skoltid skapas en frizon från skoldagen. Kulturskolan har osynliga värdemätare och barn i verksamheten menar att en spellektion under skoldagen kan vara ett välkommet avbrott. Det är en oas där barn får fördjupade kunskaper inom sitt ämne, hitta sin identitet och stärka sin självbild, få egen tid med en vuxen. Det är en fristad i grundskolan precis i den utformning som råder i dagsläget.

Betänk att en förenklad formulering i en generaliserande utredning kan stänga dörren för många barns kulturutövande. I vår situation talar två av de föreslagna målen direkt emot varandra :
”bedrivs på barns och ungas fria tid” och : *aktivt verka för att kommunens barn och unga har kännedom om kulturskolan och ges likvärdig möjlighet att delta i dess verksamhet, och...*

Det är en fråga om demokrati.

Slutligen ett lärarperspektiv och ett chefsperspektiv.

Det är redan mycket svårt att rekrytera engagerade och utbildade lärare till kulturskolan i små kommuner. Då de flesta tjänster är deltider blir kombinationstjänster en allt vanligare lösning. Ofta är det samma person som är lärare på grundskolan och på kulturskolan. Förslaget att förlägga arbetstiden till eftermiddag och kväll kommer försvåra vår rekrytering avsevärt. Hur kan vi attrahera nytutexaminerade unga vuxna att välja läraryrket och hur behåller vi befintlig personal för att verka i glesbygdskommuner, både i kulturskolan och i grundskolans konstnärliga ämnen. Lärare som planerar att flytta till kommunen, bilda familj eller har familj behöver ta ställning till att verka här, stanna kvar på sina arbeten då arbetstiden blir förskjuten. Det här är diskussioner som hörs från personalen redan nu.

Det måste finnas en flexibilitet kring den ”fria tiden”. Man behöver respektera att förutsättningarna ser olika ut för olika kommuner. Vi behöver satsa mer på att samverka inom kommunens utbildningsområden. Kulturskolan och grundskolan bör samverka på den tid och plats då barnen är samlade. Då har vi möjlighet att nå och få en dynamisk och inkluderande kulturskola där alla barn är välkomna.

Gällande formuleringen ”*bedrivs på barns och ungas fria tid*” kan vi föreslå som alternativ till strykning att den ändras till ”*bedrivs på barn och ungas tillgängliga tid*”

Med fördel kan då kulturskolan och grundskolan samverka på den tid och plats då barnen är naturligt samlade.

Kalmar dag som ovan

Doris Aronsson

kulturskolechef i Kalmar

Ingrid Marmvik

musikskolechef i Oskarshamn

Camilla Werner

musik- & kulturskolechef i Mönsterås

Lotta Odlingsson

kulturskolechef i Emmaboda

Peter Andersson

kulturskolechef i Västervik

Oscar Roslund

kulturskolechef i Borgholm

Michael Jildestad

kulturskolechef i Mörbylånga

Anders Degerman

kulturskolechef i Vimmerby

Thomas Björklund Svensson

kulturskolechef i Nybro

Mikael Pettersson

kulturskolechef i Hultsfred